

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

1 Νοεμβρίου 2016

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **01/12/ 2016**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ**Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται αισθητά στην Ευρωζώνη και την ΕΕ¹**

Τον Οκτώβριο, το οικονομικό κλίμα στην Ευρωζώνη και την ΕΕ βελτιώνεται σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, φθάνοντας στην πρώτη ζώνη στις 106,3 (από 104,9) μονάδες και στη δεύτερη τις 106,9 (από 105,6), πάνω από τα επίπεδα του μακροχρόνιου μέσου όρου τους. Στην Ευρωζώνη, καταγράφεται ανάκαμψη του κλίματος στη **Βιομηχανία** (+1,2), στον τομέα των **Κατασκευών** (+1,3) και στις **Υπηρεσίες** (+2), ενώ στο **Λιανικό εμπόριο** οι συνολικές προσδοκίες παραμένουν σταθερές. Ως προς την **καταναλωτική εμπιστοσύνη**, δεν καταγράφονται αξιοσημείωτες μεταβολές (+0,2), ενώ σε επίπεδο χωρών από τις πέντε μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, το κλίμα βελτιώνεται στην Ισπανία (+2,6), την Γερμανία (+1,6), την Ιταλία (+1,5) και την Ολλανδία (+1), ενώ παραμένει εν πολλοίς αμετάβλητο στην Γαλλία (-0,3).

Η άνοδος του κλίματος στην **ΕΕ** καθορίζεται σε επίπεδο χωρών από τη βελτίωση του δείκτη στο οικονομικό κλίμα του Ην. Βασιλείου (+1,2), αφού στην Πολωνία (+0,3) κυριαρχεί η σταθερότητα. Σε τομεακό επίπεδο, οι προσδοκίες ακολουθούν τις ίδιες τάσεις με την Ευρωζώνη στη Βιομηχανία, τις Υπηρεσίες, το Λιανικό εμπόριο και την καταναλωτική εμπιστοσύνη, με εξαίρεση τις Κατασκευές, όπου δεν καταγράφονται μεταβολές στο σύνολο της ΕΕ. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -0,9 και -0,6 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* βελτιώνονται σε αμφότερες τις ζώνες, όπως και οι *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης*, με τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* να αποκλιμακώνονται ελαφρά.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώνονται στις +10,5 και +12 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* μεταβάλλονται θετικά ΕΕ και Ευρωζώνη, όπως και οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση*. Τέλος, οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* βελτιώνονται στην Ευρωζώνη, αλλά αντίθετα επιδεινώνονται ελαφρά στην ΕΕ.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις +1,5 μονάδες στην ΕΕ και τις +0,4 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* χάνουν έδαφος στην Ευρωζώνη, ενώ οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* παραμένουν επί της ουσίας στα ίδια επίπεδα σε αμφότερες τις ζώνες και οι *προβλέψεις για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες* ανακάμπτουν.
- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινείται στις -12,3 και -14,3 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι *προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών* μεταβάλλονται αρνητικά στην ΕΕ, ενώ οι *προβλέψεις για την απασχόληση* βελτιώνονται και στις δύο ζώνες.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -6,5 και -8 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι *προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους* μεταβάλλονται θετικά και στις δύο ζώνες, αντίθετα με εκείνες για την *οικονομική κατάσταση της χώρας*. Η *πρόθεση αποταμίευσης* παραμένει επί της ουσίας στα ίδια επίπεδα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, με τις *προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας* να επιδεινώνονται.

¹ Οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών για την Γαλλία αναθεωρήθηκαν ελαφρώς σε σύγκριση με το δελτίο του Σεπτεμβρίου, προκαλώντας μια προς τα κάτω αναθεώρηση κατά ένα δεκαδικό ψηφίο στον Δείκτη Οικονομικού Κλίματος για την ΕΕ (στις 105,5 μον.).

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) επιδεινώνεται οριακά στην ΕΕ (+9,5 από +9,1 μον.) και περισσότερο στην Ευρωζώνη (+4,3 από +7 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται ελαφρά στην ΕΕ και επιδεινώνονται στην Ευρωζώνη, ενώ οι αντίστοιχες για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης χειροτερεύουν και στις δύο ζώνες και ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη, με τις προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο αντίθετα να κερδίζουν έδαφος.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2015=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

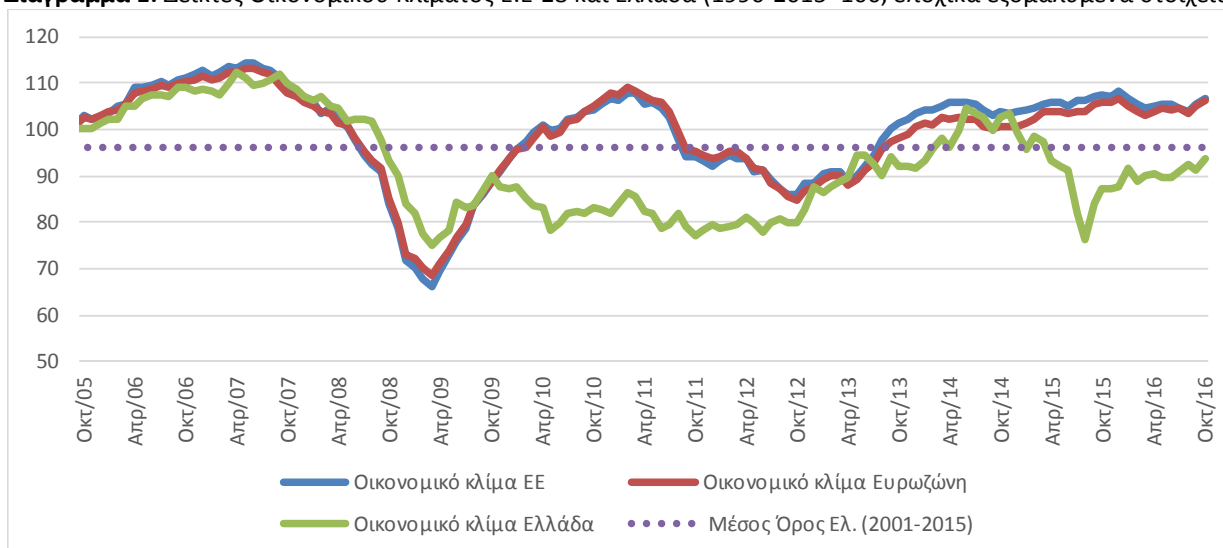
Περιοχή	Ακραίες τιμές ²		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015				
ΕΕ-28	67,2 Μαρ-09	114,1 Ιουν-07	99,8	101,3	91,0	95,9	105,0	106,7				
Ευρωζώνη	70,0 Μαρ-09	113,5 Ιαν-01	99,0	102,2	90,8	93,8	101,3	104,3				
Ελλάδα	74,4 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	95,8	81,0	80,3	90,8	99,5	88,7				
Περιοχή	2015											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	104,4	104,7	105,6	106,0	106,0	105,1	106,1	106,5	107,2	107,4	107,2	108,5
Ευρωζώνη	101,5	102,3	103,9	103,8	103,8	103,4	103,9	104,0	105,5	106,1	106,0	106,7
Ελλάδα	95,9	98,8	97,3	93,3	92,0	91,2	82,1	76,1	83,8	87,1	87,1	87,6
Περιοχή	2016											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	106,7	105,3	104,6	105,1	105,6	105,7	104,7	103,8	105,5	106,9		
Ευρωζώνη	105,1	103,9	103,0	104,0	104,6	104,4	104,5	103,5	104,9	106,3		
Ελλάδα	91,6	89,0	90,1	90,3	89,7	89,7	90,9	92,5	91,4	93,8		

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

² Οι ακραίες τιμές αναφέρονται στην περίοδο 2001-2014, σε όλους τους πίνακες

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα (1990-2015=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

ΕΛΛΑΔΑ: Βελτίωση οικονομικού κλίματος, περαιτέρω ανάκαμψη της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα βελτιώνεται τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, κινούμενος στις 93,8 (από 91,4) μονάδες, σε επίδοση υψηλότερη έναντι της αντίστοιχης περυσινής (87,1 μονάδες). **Η εξέλιξη αυτή προκύπτει ως αποτέλεσμα της σχετικής βελτίωσης των προσδοκιών στις Υπηρεσίες και την καταναλωτική εμπιστοσύνη και οριακά στη Βιομηχανία. Αντίθετα στο Λιανικό εμπόριο και στις Κατασκευές σημειώνεται επιδείνωση του κλίματος. Συνολικά, καθώς το οικονομικό πρόγραμμα εκτελείται, με καθυστερήσεις αλλά χωρίς ουσιαστικές εκπλήξεις, τουλάχιστον ως προς τις κύριες του γραμμές, φαίνεται ότι οι οικονομικές προσδοκίες που είχαν υποχωρήσει βίαια με επίκεντρο τον Ιούλιο του 2015 οδηγούνται προς σταδιακή ομαλοποίηση. Η ολοκλήρωση και των τελευταίων εκκρεμοτήτων της πρώτης αξιολόγησης, αμβλύνει την αβεβαιότητα στο οικονομικό πεδίο. Ο σταδιακή βελτίωση του δείκτη του οικονομικού κλίματος φαίνεται ότι λειτουργεί έτσι ως πρόδρομο μέγεθος για την άμβλυνση της ύφεσης και στην πραγματική οικονομία και την επιστροφή σε οριακά θετικούς ρυθμούς στο δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, όπως αναμένεται και από τις σχετικές αναλύσεις και τα έως τώρα διαθέσιμα δεδομένα. Παρατηρείται προσαρμογή σε ένα νέο επίπεδο ισορροπίας για τις προσδοκίες των πολιτών και επιχειρήσεων, που ενσωματώνει τις επιβαρύνσεις στο φορολογικό και ασφαλιστικό, αλλά είναι συνολικά υψηλότερο από το καλοκαίρι του 2015, αλλά και οριακά χαμηλότερο από το 2014**

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες ενισχύονται ελαφρά, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα αποκλιμακώνεται ήπια, ενώ διευρύνονται οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.
- στις **Υπηρεσίες**, τόσο οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και την τρέχουσα ζήτηση, όσο και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της βελτιώνονται.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αποκλιμακώνονται, ενώ και οι αισιόδοξες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους παραμένουν αμετάβλητες, με το δείκτη των αποθεμάτων να κινείται προς τα κάτω.
- στις **Κατασκευές**, αμβλύνονται οι πολύ απαισιόδοξες προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων όμως επιδεινώνονται σημαντικά οι προβλέψεις για την απασχόληση.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, ο σχετικός δείκτης ανακάμπτει ως αποτέλεσμα των λιγότερο δυσμενών προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση και για την οικονομική κατάσταση της χώρας το επόμενο 12-μηνο, της βελτίωσης της πρόθεσης για αποταμίευση, αλλά και των λιγότερο δυσμενών προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Σταθερές προσδοκίες, μικρή βελτίωση στις προβλέψεις παραγωγής

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία παραμένει τον Οκτώβριο στα ίδια επίπεδα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, στις 94,2 (από 94) μονάδες, υψηλότερα πάντως έναντι της αντίστοιχης περυσινής του επίδοσης (81,2 μον.). **Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες ενισχύονται ελαφρά, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα αποκλιμακώνεται ήπια, ενώ αυξάνονται οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.** Αναλυτικά:

α) Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διευρύνεται τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, κατά 4 μονάδες, στις -18, με το 25% (από 23%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και μόλις το 7% (από 9%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Όμως στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο ενισχύεται στις +18 (από +15) μονάδες, με το 32% (από 28%) των επιχειρήσεων να προβλέπει ανάκαμψη παραγωγής το επόμενο τρίμηνο και ένα 15% να αναμένει μείωσή της.

γ) Σε όρους **αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο μεταβάλλεται ήπια από τις +13 στις +11 μονάδες, με το 18% των επιχειρήσεων να αναφέρει εκ νέου υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 7% (από 5%) να δηλώνει το αντίθετο.

δ) Στους δείκτες *εξαγωγικής δραστηριότητας* καταγράφονται τον Οκτώβριο κυρίως πτωτικές τάσεις: ο δείκτης στις **τρέχουσες εκτιμήσεις για εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο** δεν μεταβάλλεται από τις +16 μονάδες, όμως τόσο στις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού**, όσο και στις **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, ο σχετικός δείκτης κάμπτεται (στις -10 από -2 και στις +16 από +30 μον. αντίστοιχα).

ε) Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** παραμένουν το ίδιο αισιόδοξες (στις +18 μον. το ισοζύγιο), με το 34% (από 30%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο πωλήσεων το προσεχές διάστημα και 16% (από 13%) μείωσή τους. Οι εκτιμήσεις δε για τις **τρέχουσες πωλήσεις** επίσης ενισχύονται, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +17 (από +12) μονάδες.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται και πάλι στους 4,3 μήνες, ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** κινείται στο 68,8% (από 66,3%).

ζ) Ο δείκτης στις **προβλέψεις για την απασχόληση** βελτιώνεται ελαφρά στη +1 μονάδα (από -4 μον.), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο εντός του προσεχούς τριμήνου να είναι όμως μόλις 6%, καθώς το συντριπτικό 88% δεν αναμένει μεταβολές στην απασχόληση.

η) Οι **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** παραμένουν οριακά θετικές (στη +1 μονάδα), αλλά με το 85% των επιχειρήσεων να προβλέπει σταθερότητα τιμών το επόμενο τρίμηνο.

θ) Σχετικά με τα ερωτήματα που τίθενται ανά τρίμηνο στην έρευνα, οι **εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες** ανακάμπτουν ελαφρά τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Ιούλιο, με το σχετικό ισοζύγιο να κερδίζει 3 μονάδες και να διαμορφώνεται στις +2 μονάδες. Το 12% των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει πτώση των νέων παραγγελιών του, έναντι ενός 14% (από 12%) που δηλώνει αυξημένες νέες παραγγελίες.

ι) Ως προς τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, το 38% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η επιχειρηματική λειτουργία του είναι απρόσκοπτη, ενώ από τις υπόλοιπες, ένα 37% δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 13% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια και ένα 8% άλλου παράγοντες που συνδέονται με την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

κ) Στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις των ερωτηθέντων βελτιώνονται έναντι του προηγούμενου τριμήνου ως προς την αγορά της ΕΕ (+7 από +3 μον. ο δείκτης), αλλά και τις λοιπές αγορές (+8 από +6 μον. το ισοζύγιο), ενώ ως προς την εγχώρια αγορά ελαφρώς περιορίζονται (+13 από +15 μον. ο δείκτης).

λ) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους τους προσεχείς μήνες**, καταγράφεται εξασθένιση στους σχετικούς δείκτες σε σχέση με τη μέτρηση Ιουλίου, τόσο ως προς τις χώρες της ΕΕ (+6 από +14 μον.), όσο και ως προς τις λοιπές χώρες (+9 από +12 μον.) και προς τις Βαλκανικές χώρες (-2 από +3 μον.).

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι σχετικές τάσεις είναι μικτές. Αναλυτικά:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** αυξάνεται τον Οκτώβριο στις 98 (από 96,1) μονάδες. Το ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης επιδεινώνεται (-11 από -6 μον.), ενώ στις προβλέψεις για την παραγωγή, ο θετικός δείκτης βελτιώνεται στις +20 (από +7) μονάδες και στο ισοζύγιο των αποθεμάτων καταγράφεται άνοδος κατά 3 μονάδες (στις +5). Οι τάσεις στις εξαγωγικές μεταβλητές είναι κυρίως πτωτικές, ενώ σε ό,τι αφορά τις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό ισοζύγιο βελτιώνεται στις +5 (από -6) μονάδες. Τέλος, οι αποπληθωριστικές προβλέψεις για τις τιμές εντείνονται ελαφρά (στις -5 από -1 μον. ο δείκτης), με το 88% των επιχειρήσεων να αναμένει όμως σταθερότητα. Σε ό,τι αφορά τα τριμηνιαία ερωτήματα, ελαφρώς ανοδικά κινήθηκαν οι νέες παραγγελίες (+4 από +2 μον. το ισοζύγιο), με το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη δραστηριότητα να αυξάνεται στο 44% (από 39%) των επιχειρήσεων. Ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, οι τάσεις είναι ελαφρώς ανοδικές μόνο προς την ΕΕ και πτωτικές ως προς τις υπόλοιπες αγορές, ενώ τέλος, στο πεδίο της ανταγωνιστικότητας, καταγράφονται θετικές μεταβολές και εδώ ως προς την αγορά της ΕΕ.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** επιδεινώνεται τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, κινούμενος στις 85,4 (από 88,9) μονάδες. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή σημειώνει άνοδο των 9 μονάδων (στις +19 μον.), με το δείκτη των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να χάνει όμως αισθητά έδαφος (-43 από -20 μον.). Το ισοζύγιο εκτιμήσεων των αποθεμάτων διαμορφώνεται στις +16 (από +20) μονάδες, ενώ στους δείκτες για τις εξαγωγικές προοπτικές, οι τάσεις είναι μικτές. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο αμβλύνεται οριακά (στις -4 από -6 μονάδες), ενώ στις τιμές, ο σχετικός ισοσκελισμένος δείκτης κινείται στις +4 μονάδες. Στα ερωτήματα τριμήνου, οι νέες παραγγελίες επιδεινώνονται (-11 από +7 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη δραστηριότητα να διευρύνεται στο 25% (από 21%). Ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, τα σχετικά ισοζύγια αυξήθηκαν προς όλους τους προορισμούς, ενώ σχετικά με την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων καταγράφεται βελτίωση προς τις αγορές της ΕΕ και τον υπόλοιπο κόσμο.

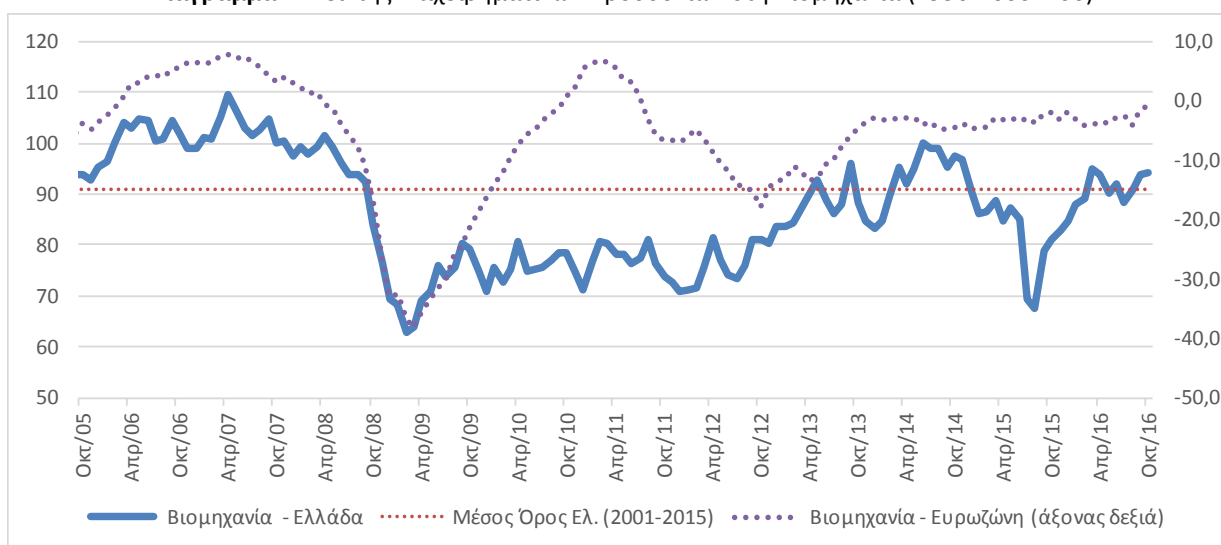
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
	Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015			
Βιομηχανία (1996-2006=100)	62,8 <i>Φεβ-09</i>	109,5 <i>Απρ-07</i>	90,3	76,9	77,2	87,8	94,6	81,9			
2015											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
86,1	86,6	88,8	84,6	87,2	85,2	69,5	67,4	78,8	81,2	83	84,6
2016											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
87,9	89,2	94,8	93,7	90,1	92,0	88,3	90,9	94,0	94,2		

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Πτωτικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, φθάνοντας τις 91,5 (από 94,7) μονάδες. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής χάνει 11 μονάδες και διαμορφώνεται στις +12 μονάδες, ενώ ο δείκτης στις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων μειώνεται ελαφρά στις +15 (από +17) μονάδες. Το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση παραμένει στις -22 μονάδες, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, έντονα πτωτικές είναι οι τάσεις στους εξαγωγικούς δείκτες, με το ισοζύγιο προβλέψεων της βραχυπρόθεσμης απασχόλησης να χάνει 2 μονάδες (στις -4 μον.). Τέλος, οι προβλέψεις για άνοδο τιμών ενισχύονται (+6 μονάδες ο δείκτης), αν και ένα 11% προβλέπει άνοδο. Τέλος, ανοδικά κινούνται τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Ιούλιο οι νέες παραγγελίες (+1 από -8 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη δραστηριότητα να διατηρείται στο 33%. Σχετικά με τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, οι τάσεις είναι πτωτικές προς όλες τις αγορές, ενώ μικρή ανάκαμψη καταγράφεται για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων προς την ΕΕ.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Σημαντική επιδείνωση προσδοκιών στα χαμηλότερα επίπεδα του έτους

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές επιδεινώνεται τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο και διαμορφώνεται στις 39,2 (από 43,8) μονάδες, αισθητά χαμηλότερα και σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή του επίδοση (65,2 μον.). **Σε κλαδικό επίπεδο οι τάσεις είναι αμφίρροπες: αφενός καταγράφεται σημαντική άνοδος του δείκτη στις Ιδιωτικές Κατασκευές, αφετέρου όμως μεγάλη μείωση στα Δημόσια Έργα, καθώς, μπορεί να αμβλύνονται οι πολύ απαισιόδοξες προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων όμως επιδεινώνονται σημαντικά οι προβλέψεις για την απασχόληση.** Αναλυτικά, ο έντονα αρνητικός δείκτης των -70 μονάδων στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων αμβλύνεται ελαφρά, κινούμενος στις -66 μονάδες, με το 75% (από 73%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών του το επόμενο τρίμηνο και μόλις το 9% (από 3%) να δηλώνει το αντίθετο. Ταυτόχρονα, οι ήδη έντονα αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση διευρύνονται περαιτέρω, με το σχετικό δείκτη να υποχωρεί στις -59 (από -47) μονάδες και το 69% (από 58%) των ερωτηθέντων να προβλέπουν μείωση των θέσεων εργασίας στον τομέα. Στα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων επιδεινώνεται αισθητά, διπλασιαζόμενος στις -40 μονάδες. Πάντως οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας αυξάνονται στους 9,5 (από 7,6), ενώ στις τιμές, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο των -27 μονάδων υποχωρεί κατά μονάδες. Τέλος, αυξάνεται ελαφρά στο 8% (από 5%), το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 32% επισημαίνει τη χαμηλή χρηματοδότηση, το 39% την ανεπαρκή ζήτηση και ένα 18% τους υπόλοιπους συγκυριακούς παράγοντες ως βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία του.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** αυξήθηκε σημαντικά τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, στις 74,1 (από 46,6) μονάδες, αισθητά υψηλότερα σε σχέση με το περυσινό του επίπεδο (32,6 μονάδες). Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι προβλέψεις για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών κερδίζουν έδαφος (στις -21 από -67 μον. το ισοζύγιο), ενώ και στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου καταγράφεται βελτίωση (-27 από -37 μον. ο δείκτης). Σε ό,τι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώνονται κατά 9 μονάδες (στις -9 μον. ο δείκτης), ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας διαμορφώνονται στους 5,9 (από 6,1). Στις τιμές, εντείνονται εκ νέου οι αποπληθωριστικές προσδοκίες (-66 από -44 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, μόλις 3% είναι το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρουν προσκόμματα στη λειτουργία τους. Από τις υπόλοιπες, το 42% δηλώνει την ανεπάρκεια χρηματοδότησης, το 40% τη χαμηλή ζήτηση και ένα 10% τους λοιπούς παράγοντες ως βασικότερα λειτουργικά εμπόδια.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** καταρακυλά τον Οκτώβριο συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο στις 26,1 (από 40,9) μονάδες, στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 5½ ετών. Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο εξαιρετικά χαμηλός δείκτης των -72 μονάδων κινείται στις -82 μονάδες, ενώ και στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται μεγάλη πτώση, με το σχετικό, ισοζύγιο να χάνει 17 μονάδες (στις -70 μον.). Από τις επιχειρήσεις του κλάδου, το 79% (από 66%) εξ αυτών αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας και το 9% (από 13%) αύξηση. Στις υπόλοιπες μεταβλητές, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες εργασίες των επιχειρήσεων υποχωρούν έντονα (στις -50 από -21 μον. ο δείκτης), ενώ στις τιμές, η αποπληθωριστική τάση ενισχύεται (στις -28 από -17 μον. το ισοζύγιο). Τέλος, οι επιχειρήσεις που

δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία εκφράζονται από το 10% του συνόλου, ενώ το 39% αναφέρει την ελλιπή ζήτηση, το 29% τη χαμηλή χρηματοδότηση και το 21% την τρέχουσα οικονομική κατάσταση ως τα κυριότερα επιχειρηματικά εμπόδια.

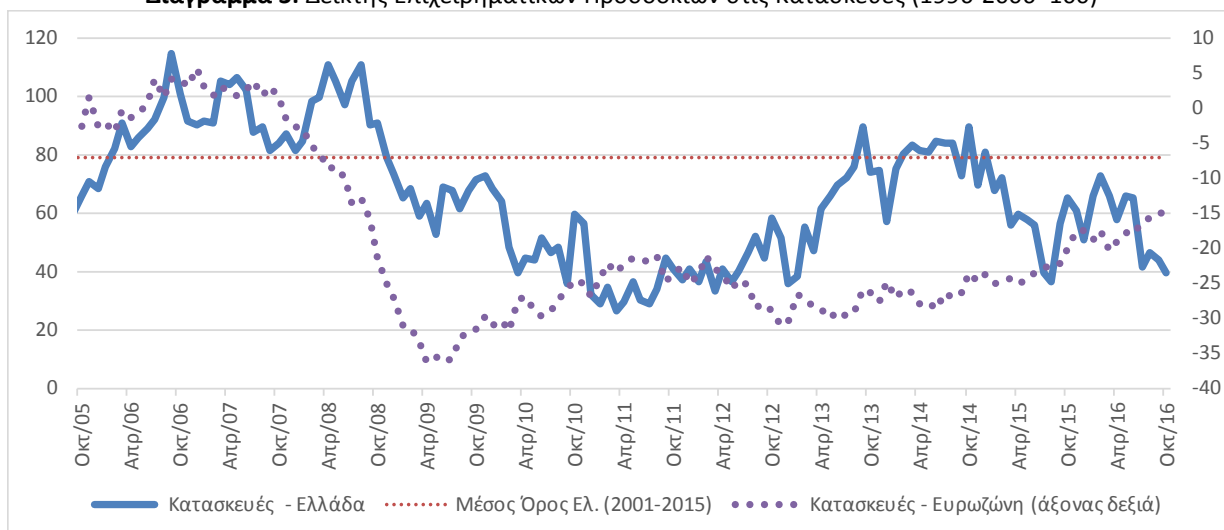
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Κατασκευές (1996-2006=100)		Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015		
		26,3 Μαρ-11	123,8 Σεπ-03	77,2	34,2	43,2	65,0	80,4			
2015											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
67,4	71,9	55,8	59,7	57,5	55,7	39,3	39,3	56,3	65,2	60,5	50,8
2016											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
65,6	72,7	65,8	57,5	65,7	65,4	41,5	46,6	43,8	39,2		

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Ελαφρά επιδείνωση επιχειρηματικών προσδοκιών

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** περιορίζεται ήπια τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, κινούμενος στις 97,9 (από 99,6) μονάδες, σημαντικά υψηλότερα σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή του επίδοση (76,7 μον.), όταν ακόμη ήταν έντονη η αρνητική επίδραση στο εμπόριο από την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων. Από τις κύριες μεταβλητές του δείκτη, **οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αποκλιμακώνονται, ενώ και οι αισιόδοξες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους παραμένουν αμετάβλητες, με το δείκτη των αποθεμάτων να κινείται προς τα κάτω.** Αναλυτικά, οι θετικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους εξασθενούν, με το σχετικό δείκτη να φθάνει στις +10 (από +18) μονάδες και το 40% των επιχειρήσεων να δηλώνει αυξημένες πωλήσεις, έναντι ενός 30% (από 21% όμως τον προηγούμενο μήνα) που αναφέρει το αντίθετο. Ο δείκτης των αποθεμάτων κινείται στις +3 (από +6) μονάδες, ενώ οι θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη των

πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο δεν μεταβάλλονται (στις +16 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές καταγράφεται άνοδος στο σχετικό δείκτη (+8 από -5 μον.), ενώ και το ισοζύγιο για την απασχόληση βελτιώνεται (στις +12 από -2 μον.). Τέλος, ως προς τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη των τιμών, το σχετικό ισοζύγιο των +7 μονάδων υποδηλώνει άνοδο όμως το συντριπτικό 83% αναμένει σταθερότητα.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** διορθώνεται οριακά τον Οκτώβριο, στις 120,6 (από 121,1) μονάδες, παραμένοντας όμως σε μία από τις υψηλότερες επιδόσεις των τελευταίων ετών. Οι πολύ αισιόδοξες εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις χάνουν ελαφρώς έδαφος, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται 7 μονάδες χαμηλότερα, στις +79, αλλά ένα ευρύ 82% των επιχειρήσεων να εκτιμά αυξημένες πωλήσεις. Οι ήδη έντονα θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου βελτιώνονται περαιτέρω (+60 από +58 μον.), ενώ στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο αντίστοιχος δείκτης περιορίζεται στις +9 (από +13) μονάδες. Στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές καταγράφεται σημαντική άνοδος (+38 από +12 μον. το ισοζύγιο), με τις θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου να ενισχύονται επίσης (+21 από +2 μον. ο δείκτης) και τον δείκτη τιμών να κινείται στις +17 (από +13) μονάδες.

Πτωτικά κινείται και τον Οκτώβριο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, στις 59,8 (από 80,9) μονάδες, χαμηλότερα και σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά επίπεδα (65 μον.). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, ο δείκτης στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις καταβαραθρώνεται στις -49 (από -7) μονάδες, ενώ και στις προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις καταγράφεται μεγάλη πτώση (-68 από -40 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα ο σχετικός δείκτης κινείται στη +1 (από +8) μονάδα, ενώ οι αρνητικές προβλέψεις σχετικά με τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο αμβλύνονται (στις -21 από -28 μον. το ισοζύγιο). Στο πλαίσιο του αρνητικού κλίματος στον κλάδο, μεγάλη επιδείνωση καταγράφεται στις προσδοκίες για την απασχόληση (-55 από -36 μον.), ενώ τέλος, στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο των -20 μονάδων κινείται στις -25 μονάδες, με το 75% (από 80%) των ερωτηθέντων να προβλέπει σταθερότητα.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** υποχωρούν τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 90,4 (από 95,5) μονάδες, υψηλότερα πάντως σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι (64,2 μον.). Το θετικό ισοζύγιο για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύεται ήπια, κατά 3 μονάδες, στις +11, όπως και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (στις +4 μονάδες ο δείκτης). Έτσι, είναι η εκτίναξη του δείκτη των αποθεμάτων στις +14 (από -13) μονάδες που αντισταθμίζει τις παραπάνω θετικές εξελίξεις. Στα υπόλοιπα στοιχεία, ο δείκτης των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο κινείται στις +7 (από -10) μονάδες, ενώ ως προς τις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου, το ισοζύγιο των -23 μονάδων αμβλύνεται στις -16 μονάδες, με το 80% (από 77%) πάντως των επιχειρήσεων να προβλέπει σταθερότητα. Τέλος, ως προς τις τιμές, ο αντίστοιχος δείκτης αλλάζει τάση και γίνεται αρνητικός, υποδηλώνοντας μείωση τιμών στο επόμενο διάστημα (στις -13 μονάδες ο σχετικός δείκτης).

Ανοδικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά** τον Οκτώβριο και διαμορφώνεται στις 92,9 (από 87,9) μονάδες, σε ελαφρώς χαμηλότερο επίπεδο σε

σχέση με το αντίστοιχο περσινό (97,2 μον.). Ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου αμβλύνεται οριακά (στις -20 από -22) μονάδες, ενώ και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου κερδίζουν έδαφος (+4 από -12 μον. ο δείκτης). Στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης κινείται στις -4 (από -7) μονάδες, με τις προβλέψεις για την απασχόληση να βελτιώνονται ελαφρά (στις -3 από -7 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές, το ισοζύγιο των -17 μονάδων μεταβάλλεται θετικά κατά 13 μονάδες, ενώ τέλος, ως προς τις προβλέψεις των τιμών, ο σχετικός δείκτης κινείται στις +10, αν και το 90% των επιχειρήσεων αναμένει σταθερότητα τιμών βραχυπρόθεσμα.

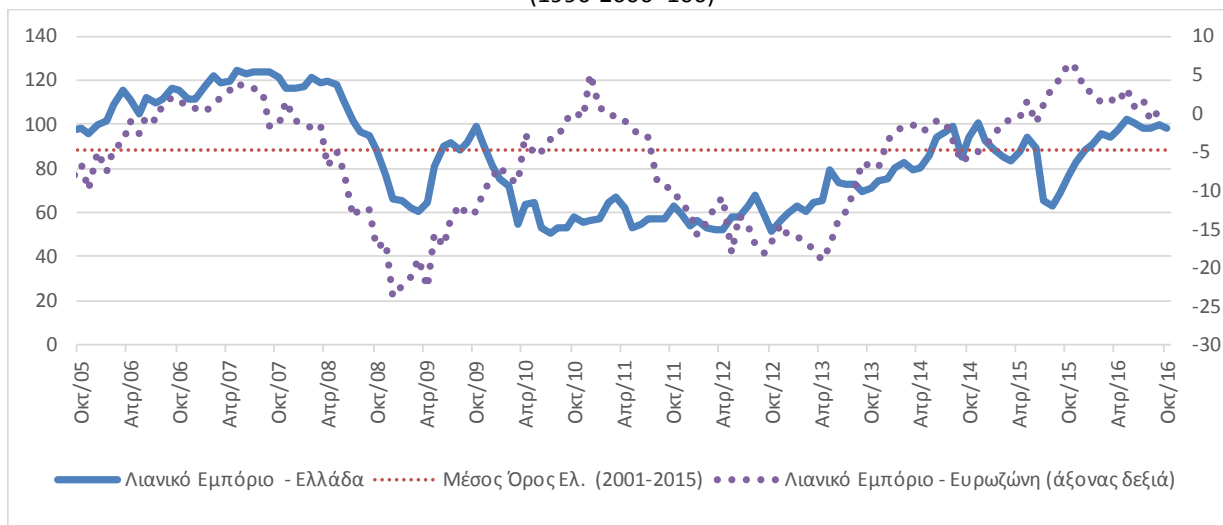
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015		
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		50,8 Ιούλ-10	124,3 Μαι-07	87,9	58,9	57,1	70,2	89,1	81,0		
2015											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
88,0	88,8	83,6	87,9	94,0	89,4	65,7	62,8	69,0	76,7	82,3	88,2
2016											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
90,5	95,9	94,4	97,5	102,6	100,6	98,0	98,4	99,6	97,9		

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** κινούνται ανοδικά τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 113,7 (από 109,5) μονάδες, σε αισθητά υψηλότερη τιμή από την αντίστοιχη περσινή (79,1 μον.). Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις χάνουν ελαφρά έδαφος (στις +33 από +38 μον. ο δείκτης), με τις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου να μην μεταβάλλονται (+55 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Έτσι, είναι η έντονη αποκλιμάκωση των αποθεμάτων που ωθεί σε άνοδο τον συνολικό δείκτη. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, το ισοζύγιο στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές παραμένει στις +16 μονάδες, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο ισοσκελισμένος δείκτης κερδίζει 14 μονάδες. Τέλος, στις τιμές, οι πληθωριστικές τάσεις παραμένουν ως έχουν (+21 μον. το ισοζύγιο).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Ήπια βελτίωση προσδοκιών, θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** βελτιώνεται ελαφρά και τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο και διαμορφώνεται στις 84,2 (από 80) μονάδες, σε υψηλότερη επίδοση από την αντίστοιχη περσινή (72 μον.). **Όλες οι επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και την τρέχουσα ζήτηση, αλλά και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της βελτιώνονται.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων διευρύνεται στις +10 (από +4) μονάδες, ενώ οι οριακά θετικές (+1 μονάδα) στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση επίσης ενισχύονται στις +5 μονάδες. Αλλά και οι αρνητικές προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου αντισταθμίζονται πλήρως από τις θετικές (από -6 το προηγούμενο μήνα). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση αμβλύνονται, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -7 (από -11) μονάδες, ενώ ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο των -10 μονάδων δεν μεταβάλλεται. Εξάλλου, περιορίζεται ακόμα περισσότερο στο 23% (από 28%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 18% επισημαίνει την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 1/3 την ανεπάρκεια ζήτησης και το 22% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία (κεφαλαιακοί έλεγχοι, καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, υψηλή φορολογία κ.α.).

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών έλαβαν χώρα οι εξής βασικές μεταβολές:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** παραμένει τον Οκτώβριο στα ίδια σχεδόν επίπεδα, στις 109,1 (από 109,6) μονάδες, σε υψηλότερο επίπεδο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (82 μον.). Από τους βασικούς δείκτες, οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων είναι έντονα θετικές (+45 από +51 μον.), ενώ και στην τρέχουσα ζήτηση καταγράφεται βελτίωση (+26 από +18 μον. ο δείκτης). Αντίθετα, οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση επιδεινώνονται ελαφρά (-10 από -6 μον. το ισοζύγιο), ενώ αρνητικά κινείται και το ισοζύγιο της απασχόλησης (-17 από -6 μον.), εξελίξεις που είναι φυσιολογικές λόγω της εποχικότητας. Ο δείκτης των τιμών διαμορφώνεται επίσης πτωτικά στις -10 (από -15) μονάδες, ενώ τέλος, περιορίζεται στο 21% (από 47%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 47% να κρίνει ως βασικό λειτουργικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 12% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 18% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

Πτωτικά κατά 4 μονάδες κινείται τον Οκτώβριο ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), φθάνοντας στις 54 μονάδες, σε ελαφρώς υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα περσινά (61 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων χάνουν έδαφος, με τον δείκτη των -33 μονάδων να διευρύνεται στις -40 μονάδες, ενώ οι εκτιμήσεις της τρέχουσας ζήτησης διαμορφώνονται επίσης χαμηλότερα (-35 από -26 μον. το ισοζύγιο) και οι προβλέψεις της βραχυπρόθεσμης ζήτησης δεν μεταβάλλονται (-12 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφονται αρνητικές μεταβολές (στις -19 από -7 μον. ο δείκτης), με τις αποπληθωριστικές προσδοκίες για τις τιμές να εντείνονται (-21 από -11 μον. ο δείκτης). Τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία ενισχύεται στο 37% (από 30%), με το 43% να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα, το 8% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 12% άλλους παράγοντες.

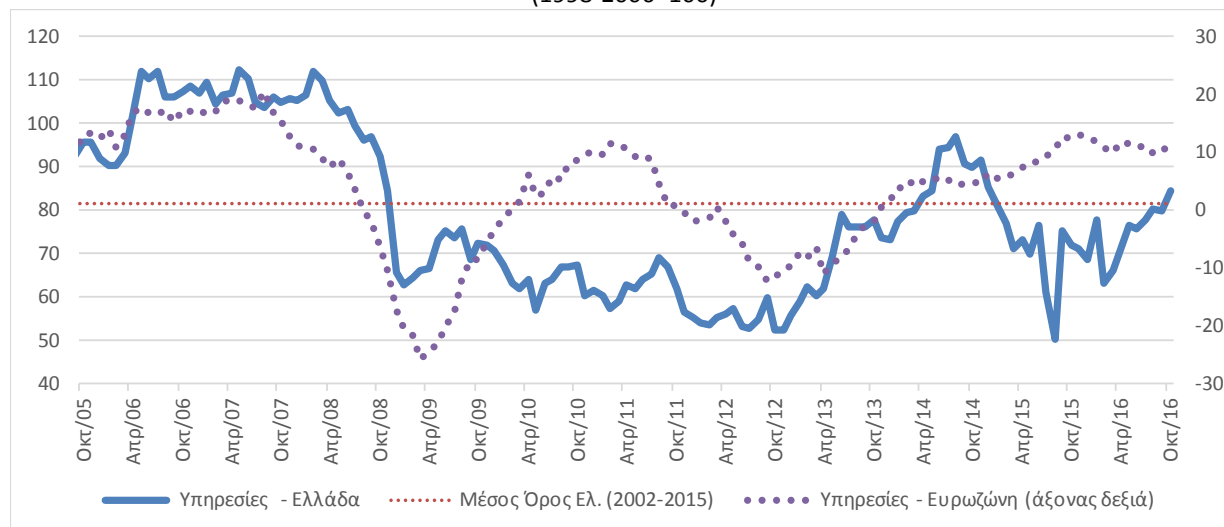
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
	Min	Max	2002-2015	2011	2012	2013	2014	2015			
Υπηρεσίες (1998-2006=100)	53,4 Φεβ-12	122,5 γ' τρίμ. 01	82,2	61,7	54,8	70,4	87,2	68,5			
2015											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
81,2	77,0	71,0	73,1	70,0	76,6	61,3	50,4	75,4	72,0	70,9	68,5
2016											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
77,5	63,2	66,0	70,6	76,6	77,7	67,6	80,2	80,0	84,2		

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (1998-2006=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Ανάκαμψη προσδοκιών καταγράφεται στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, με το σχετικό δείκτη να αυξάνεται στις 65,1 (από 57,6) μονάδες, επίδοση ελαφρώς ανώτερη της αντίστοιχης περσινής (52,3 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο των -25 μονάδων στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κερδίζει έδαφος (-9 μον.), ενώ ανοδικά κινούνται και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (-22 από -43 μον. το ισοζύγιο), με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση αντίθετα να επιδεινώνονται (-15 από -8 μον. ο δείκτης). Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός αρνητικός δείκτης βελτιώνεται ήπια στις -16 (από -19) μονάδες, ενώ ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο των -9 μονάδων παραμένει ως έχει. Τέλος, διατηρείται στο 15% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 28% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 32% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 23% άλλους παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια λειτουργίας του.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** ανακάμπτει και τον Οκτώβριο, στις 90,3 (από 84,7) μονάδες, σε πολύ ανώτερα επίπεδα σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά (57,5 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται, με το σχετικό ισοσκελισμένο ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +16 μονάδες, ενώ άνοδο σημειώνουν και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης (στις +32 από +18 μον. ο δείκτης). Αντίθετα, εξασθενούν οι αρκετά αισιόδοξες εκτιμήσεις για την

τρέχουσα ζήτηση (+20 από +27 μονάδες ο δείκτης), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου καταγράφεται σταθερότητα σε θετικό πάντα πεδίο(+7 μον. ο δείκτης). Ως προς τις προσδοκίες για τις τιμές αυτές αλλάζουν τάση και πλέον αναμένεται μείωση στο επόμενο τρίμηνο (-7 από +3 μον. ο δείκτης), Τέλος, το 36% (από 42%) των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το ¼ να επισημαίνει αντίστοιχα την ανεπάρκεια ζήτησης, το 18% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 12% τους λοιπούς παράγοντες ως τα κυριότερα προσκόμματα.

Ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές** συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 89,9 (από 80,8) μονάδες, ελαφρώς χαμηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά επίπεδα (92,4 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα βελτιώνονται (+7 από -3 μον. το ισοζύγιο), όπως και εκείνες για την βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης (στις +7 από -16 μον. ο δείκτης), με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση να παραμένουν αισιόδοξες (+10 μον. ο δείκτης). Από τις υπόλοιπες μεταβλητές, οι προβλέψεις για την απασχόληση ανακάμπτουν σημαντικά (+10 από -11 μον. το ισοζύγιο), ενώ στις τιμές, ο σχετικός δείκτης παραμένει ισοσκελισμένος, με τη συντριπτική πλειονότητα (93%) των ερωτηθέντων να αναμένει σταθερότητα. Τέλος, διαμορφώνεται στο 27% (από 24%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες, το 13% επισημαίνει την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης, το 44% την ανεπάρκεια ζήτησης και ένα 9% άλλους παράγοντες ως τα βασικότερα λειτουργικά εμπόδια.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ**Περαιτέρω ανάκαμψη καταναλωτικής εμπιστοσύνης**

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύθηκε τον Οκτώβριο για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, φθάνοντας στις -63,6 (από -65,9) μονάδες. Εντούτοις, για ακόμα ένα μήνα παραμένει χαμηλότερα έναντι της αντίστοιχης περυσινής του επίδοσης (-59,6 μον.). **Η νέα ενίσχυση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης προήλθε εκ νέου κυρίως από τις καλύτερες προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας στο προσεχές 12μηνο.** Αυτή η εξέλιξη μάλλον αντανακλά το ότι νοικοκυριά συνεχίζουν να θεωρούν πως η πρόοδος ως προς την εφαρμογή του τρέχοντος προγράμματος, η οποία αποτυπώθηκε και στην υλοποίηση και των τελευταίων προαπαιτούμενων, καθώς και οι εξελίξεις που πιθανώς θα δρομολογήσει (π.χ. συζήτηση για το χρέος), σταθεροποιούν περαιτέρω τη διεθνή θέση της χώρας. Από την άλλη πλευρά, οι καταναλωτές εκτιμούν ότι οι οποίες θετικές εξελίξεις για τη χώρα τους προσεχείς μήνες θα έχουν επιφέρουν σχετικά μικρότερη βελτίωση στη δική τους κατάσταση (οικονομική, εργασιακή, αγοραστική). Η Ελλάδα παραμένει σταθερά πρώτη στην ΕΕ ως προς την απαισιοδοξία των νοικοκυριών, με την Βουλγαρία να ακολουθεί σε μεγάλη απόσταση (-27,4 από -24,8 μον.), ενώ έπονται η Κροατία (-16,9 από -18,4 μον.), η Ρουμανία (-17,7 από -20 μον.) και η Ουγγαρία (-18,8 από -17,3 μον.). Στην Κύπρο, η καταναλωτική εμπιστοσύνη ενισχύθηκε τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -3 (από -6,2) μονάδες. Ο μέσος ευρωπαϊκός δείκτης είναι ουσιαστικά σταθερός στο επίπεδο του περασμένου μήνα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη, στις -6,5 (από -6,4) και στις -8 (από -8,2) μονάδες αντίστοιχα. Πάρα ταύτα, εμφάνισε ανοδική τάση σε 18 χώρες. Θετικές τιμές τον Οκτώβριο σημειώθηκαν και πάλι σε 8 χώρες: στις σκανδιναβικές (Σουηδία, Φινλανδία, Δανία), το Λουξεμβούργο, την Τσεχία, την Ολλανδία, την Μάλτα και την Ιρλανδία. Αναλυτικά στην Ελλάδα:

- **Βελτίωση των προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώθηκαν οριακά τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -55 (από -56) μονάδες. Το 71% (από 74%) των νοικοκυριών αναμένει εκ νέου ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ αντιθέτως, το 3% (από 4%) προβλέπει βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +1,3 και -0,8 μονάδες.

- **Ανάκαμψη και στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο σαφώς ανέκαμψαν και τον Οκτώβριο, με το σχετικό, χαμηλό δείκτη να αυξάνεται στις -61,5 (από -65,3) μονάδες. Το 74% (από 81%) των καταναλωτών προέβλεψε μικρή ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -8,1 και -6,6 μονάδες.

- **Ενίσχυση της πρόθεσης για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες διαμορφώθηκε τον Οκτώβριο στις -76,7 (από -78,8) μονάδες. Το 88% (από 90%) των νοικοκυριών θεωρεί λίγο έως καθόλου πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, με το 11% (από 9%) να τη θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανή, ενώ οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -2,1 και -5,3 μονάδες αντίστοιχα.

- **Λιγότερο δυσμενείς προβλέψεις για την πορεία της ανεργίας**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες αυξήθηκε τον Οκτώβριο, φθάνοντας τις +61,4 (από +63,4) μονάδες. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει αισθητή άνοδο της ανεργίας διαμορφώθηκε στο 52% (από 56%), με το 7% των ερωτηθέντων να αναμένει εκ νέου ελαφρά μείωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη βρέθηκαν στις +16,9 και +19,1 μονάδες.

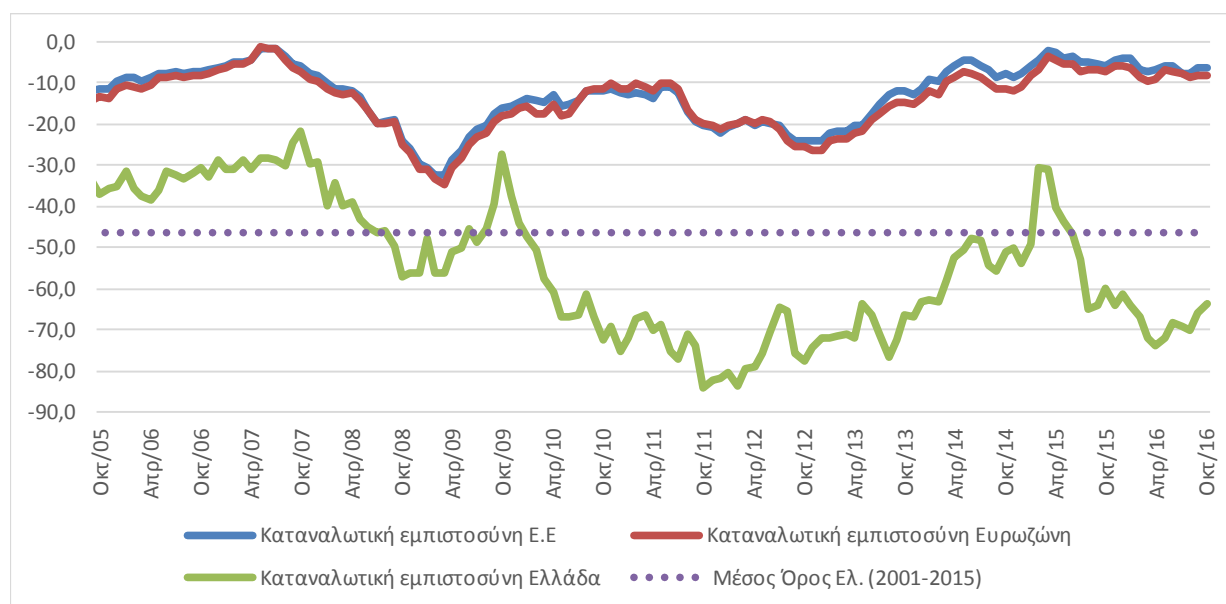
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2015	2011	2012	2013	2014	2015				
ΕΕ-28	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12,1	-15,5	-21,4	-16,4	-6,8	-4,1				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,6	-14,3	-22,3	-18,6	-10,0	-6,1				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-46,2	-74,1	-74,8	-69,3	-54,0	-50,7				
Περιοχή	2015											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-6,1	-4,6	-2,0	-2,4	-4,2	-3,5	-5,1	-4,8	-5,6	-5,8	-4,5	-3,9
Ευρωζώνη	-8,4	-6,6	-3,6	-4,6	-5,5	-5,5	-7,1	-6,8	-7,0	-7,5	-5,9	-5,7
Ελλάδα	-49,3	-30,6	-31,0	-40,5	-43,6	-46,8	-52,9	-64,8	-64,2	-59,6	-64,1	-61,1
Περιοχή	2016											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-4,2	-6,6	-7,3	-6,8	-5,7	-5,8	-7,7	-7,7	-6,4	-6,5		
Ευρωζώνη	-6,3	-8,8	-9,7	-9,3	-7,0	-7,2	-7,9	-8,5	-8,2	-8,0		
Ελλάδα	-63,9	-66,8	-71,9	-73,7	-71,9	-68,0	-69,2	-70,1	-65,9	-63,6		

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση κάθε μεγέθους υπερτερεί του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

• **Ενίσχυση της πρόθεσης για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) ενισχύθηκε τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -52,4 (από -57,8) μονάδες. Το 58% (από 67%) των καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ ένα 2% αναμένει και πάλι το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες κινήθηκαν στις -14,8 μονάδες στην ΕΕ και στις -17,8 μονάδες στην Ευρωζώνη.

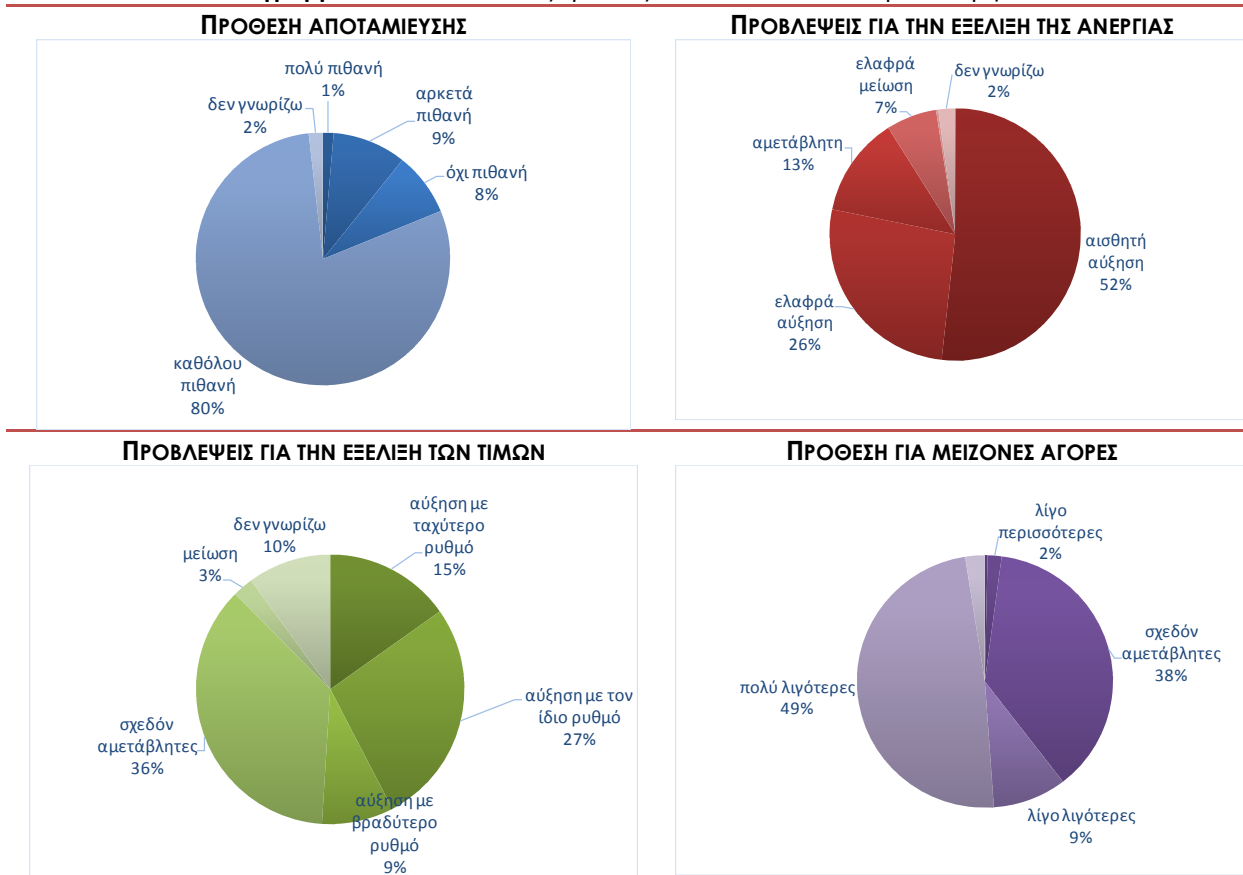
• **Αποκλιμάκωση πληθωριστικών προσδοκιών**

Το ισοζύγιο των 9,1 μονάδων στις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες υποχώρησε τον Οκτώβριο κατά 3 μονάδες, με το 42% (από 45%) των νοικοκυριών να προβλέπει αύξηση τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 36% (από 34%) να αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +7,7 και +4,3 μονάδες.

• **Ανοδος του ποσοστού εκείνων που δηλώνουν ότι «αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους»**

Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» μειώνεται τον Οκτώβριο στο 63% (από 65%), ενώ το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους αυξάνεται στο 14% (από 11%). Οι καταναλωτές που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αντιπροσωπεύουν εκ νέου το 10-11% του συνόλου των ερωτηθέντων, ενώ όσοι δηλώνουν ότι «έχουν χρεωθεί» παραμένουν στο 13%.

Διάγραμμα 7: Βασικοί δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

Τον Οκτώβριο, στην έρευνα καταναλωτών εξετάζονται **τρία επιπρόσθετα ζητήματα** σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικά:

- Σταθερότητα καταγράφεται στη μέτρηση Οκτωβρίου σε σχέση με εκείνη του Ιουλίου ως προς την πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -92,9 (από -93,1) μονάδες. Ο αντίστοιχος δείκτης στην ΕΕ και την Ευρωζώνη έφτασε τις -65,7 (από -66,8) μονάδες στην πρώτη και τις -72,3 (από -73,3) μονάδες στη δεύτερη ζώνη. Το 97% (από 96%) των καταναλωτών στην Ελλάδα δηλώνει ότι δεν είναι πιθανό να αγοράσει αυτοκίνητο εντός του προσεχούς 12μήνου.
- Οριακά υψηλότερα κινείται η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -95,9 (από -96,6) μονάδες. Αυτή η επίδοση παραμένει δυσμενέστερη από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι διαμορφώνονται στις -82,8 (από -84,5) και τις -87,6 (από -88,7) μονάδες, στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το 94% (από 96%) των ελληνικών νοικοκυριών δηλώνει ότι δεν θα προβεί σε αγορά / κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.
- Βελτίωση, οριακή όμως, καταγράφηκε στη μέτρηση Οκτωβρίου ως προς την πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -87,5 (από -88,1) μονάδες. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -51 (από -52) μονάδες στην ΕΕ και στις -55,3 (από -55,6) μονάδες στην Ευρωζώνη. Το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που δηλώνουν ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να πραγματοποιήσουν σημαντικές δαπάνες αυτού του είδους το επόμενο διάστημα κινείται στο 6% (από 5%), με το 93% (από 94%) να αναφέρει ότι αυτό δεν είναι πιθανό.